

Yttrande över förslag till detaljplan för del av Borgholm 8:63, Borgholms kommun

Föreningen Den Goda Jorden motsätter sig exploateringen av del av fastigheten Borgholm 8:63 av de skäl som anges nedan.

Under rubriken Hållbarhet skriver kommunen följande på sin hemsida:

- "Hållbar utveckling handlar om att använda de gemensamma resurserna medvetet. Det vi gör i dag ska inte få äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov."
- "Ekologisk hållbarhet innefattar allt som rör miljön och naturen och handlar om att hushålla men mänskliga och materiella resurser på lång sikt. Det är viktigt att bevara den biologiska mångfalden. Vi måste t.ex. producera hållbar mat, utan att förstöra och smutsa ner vårt vatten och vår jord. Genom att ändra vår livsstil kan vi minska den globala uppvärmningen. Det innebär till exempel att vi måste ändra våra resvanor, minska energianvändningen och minska på vårt avfall."

Kommunen hänvisar även till miljöbalken:

- "mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas"

Föreningen Den Goda Jorden anser att detaljplaneförslaget saknar den resurshushållande inställning till markanvändning som kommunen anser sig ha, och förslaget innehåller heller inte den omfattande prövning mot 3 kap 4 § miljöbalken som kommunen är skyldig att genomföra.

Kommunen refererar i planbeskrivningen till 3 kap. 4 § miljöbalken: "Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. Denna bestämmelse ska kommunerna tillämpa vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked enligt plan- och bygglagen."

Kommunen hänvisar i planbeskrivningen till den gällande översiktsplanen och motiverar exploateringen på ett tvivelaktigt sätt: "Den jordbruksmark som föreslås att exploateras med detaljplanen är utpekad i den fördjupade översiktsplanen för Borgholm Köpingsvik som jordbruksmark som ska försvinna i samband med att fördjupningen genomförs. I den fördjupade översiktsplanen har bedömningen gjorts att den jordbruksmark som kan tas i anspråk för exploatering är mindre produktiv än övrig jordbruksmark."

Föreningen Den Goda Jorden anser att översiktsplanen som antogs 2002 med "En vision av Öland 2015" är inaktuell och att den inte utgör ett bra underlag för prövning av markanvändning. Bedömningen att jordbruksmarken är mindre produktiv än övrig jordbruksmark är helt felaktig. Den aktuella jordbruksmarken som består av lerig morän utgör en av områdets bättre jordar. Att

exploatera brukningsvärd åkermark till industri- eller bostadsändamål är långsiktigt mycket allvarligt och undergräver såväl klimat- som hållbarhetsstrategiska mål både lokalt, regionalt och globalt. Klimatpåverkan blir global när mat transporteras över hela jorden. Vi bör ta hänsyn till andra genom att ta ansvar för oss själva och det gör vi genom att producera den mat vi har förutsättningar för att producera här. Vidare anser föreningen att exploateringen av brukningsvärd jordbruksmark som detaljplanen innebär påverkar självförsörjningsgraden och krisberedskapen negativt samt även möjligheterna att bevara omkringliggande betesmarker med viktig biologisk mångfald och höga kulturvärden. Detta eftersom åkermarken utgör grunden i all betesdrift.

Det är också anmärkningsvärt att kommunen i checklistan, (Behovsbedömning enligt kriterier i bilaga 2 och 4 MB och 4 kap 34 § PBL), som berör bland annat påverkan på naturresurser, i summeringen av påverkan i del 3 klassar förlagets effekt av påverkan till marginell.

Föreningen anser därför att detaljplanen inte är förenlig med reglerna om skydd för brukningsvärd jordbruksmark. Planbeskrivningen saknar en utredning av alternativa lokaliseringmöjligheter för den planerade industriverksamheten, som på ett klagande sätt belyser vilka för och nackdelar som föreligger för några andra områden.

Även om området finns upptaget i kommunens översiktsplan "En vision av Öland 2015"-, industri- och kontorsändamål har rättsläget förändrats sedan planen antogs. De prejudicerande domar som under de senaste två åren har avgjorts av Mark- och miljööverdomstolen innebär sammanfattningsvis följande:

- att "brukningsvärd jordbruksmark" inte endast omfattar de bördigaste jordarna utan gäller i stort sett all jordbruksmark och även om den inte brukas just för tillfället. Brukningsvärd jordbruksmark är inte bara åkermark utan också betesmark,
- att detaljplaner på jordbruksmark upphävts med motiveringen att det saknats utredning av möjliga lokaliseringalternativ,
- att även byggnadslov till vindkraftverk, som är ett "väsentligt samhällsintresse", har upphävts då domstolen bedömt att annan mark skulle kunna användas i stället,
- att de ärenden som prövats i högsta instans inte bara ligger i södra Sverige utan fördelar sig från Skåne till Norrland och
- att högsta instans i de allra flesta fall haft en mer restriktiv bedömning av exploatering av jordbruksmark än underinstanserna.

Föreningen Den Goda Jorden, som enligt 16 kap. 13 § miljöbalken har talerätt i planärenden, anser att den föreslagna industrietableringen inte bör komma till stånd på den mark som planen anger.

Föreningen Den Goda Jorden

Anne-Marie Lindén ordf